

Directoraat-generaal EPI
Penitentiaire Inrichtingen

**Collectieve brief nr. 160
van 10/08/2022**

Wijziging externe rechtspositie – penitentiair verlof en slachtofferinformatie

Mevrouw, mijnheer de directeur,

De wet van 30 juli 2022 om justitie menselijker, sneller en straffer te maken II (de zgn. MSS-II wet) voorziet over de strafuitvoeringsmodaliteiten die tot de bevoegdheid van de minister behoren **twee wijzigingen** aan de wet externe rechtspositie¹, die in werking treden **op 1 september 2022**.

- 1. Het penitentiair verlof wordt uitgebreid van 3 x 36 u per trimester naar 4 x 36 u per trimester.**

Deze bepaling is vanaf 1 september 2022 onmiddellijk **van toepassing op nieuwe beslissingen** tot toekenning van penitentiair verlof **alsook op alle reeds lopende beslissingen** tot toekenning van penitentiair verlof, ongeacht of het trimester op 1 september al was begonnen lopen of niet.²

- 2. Voortaan moeten de slachtoffers die verzocht hebben om te worden geïnformeerd over de toekenning van strafuitvoeringsmodaliteiten ook geïnformeerd te worden van de eerste beslissing tot toekenning van een UV ter voorbereiding van de sociale re-integratie.**

Om aan deze nieuwe bepaling tegemoet te komen, moet de volgende werkwijze³ gevolgd worden:

- A. Nagaan of het slachtoffer geïnformeerd wenst te worden over de toekenning van de UV ter voorbereiding van de sociale re-integratie*

Na ontvangst van een (eerste) verzoek tot uitgaansvergunning ter voorbereiding van de sociale re-integratie, **verzamelt de directeur informatie over eventuele slachtoffers**. Dat gebeurt op de volgende wijze:

¹ Wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten.

² Voor zover de resterende tijdsspanne van het lopende trimester dit redelijkerwijs toelaat, kan de veroordeelde dus meteen genieten van vier in plaats van drie verloven. Het is daartoe ook niet vereist dat het een systematisch verlof betreft: ook de veroordeelde aan wie een enkelvoudig verloblok werd toegekend (met evaluatie), kan meteen genieten van vier verloven tijdens dat trimester.

³ Deze werkwijze dient naar analogie te worden toegepast in geval van een (eerste) verzoek tot penitentiair verlof.

- De directeur gaat na of het geïntegreerd elektronisch justitieel opvolgdossier (hierna afgekort als GEJO) een **slachtofferfiche en/of slachtofferverklaring**⁴ bevat;
- Indien het slachtoffer in de slachtofferverklaring gevraagd heeft om bijzondere voorwaarden te formuleren met tussenkomst van de justitieassistent slachtofferonthaal én het GEJO geen slachtofferfiche bevat, **vat de directeur de dienst slachtofferonthaal** die aangegeven staat in de slachtofferverklaring – of, bij gebrek daaraan, die van de afdeling van het gerechtelijk arrondissement van de plaats van de definitieve uitspraak in eerste aanleg - **via het generieke mailadres (zie bijlage 1) met het oog op de opmaak van de slachtofferfiche**. De directeur voegt aan deze vatting **de volgende documenten toe**, voor zover die nog niet in het GEJO beschikbaar zouden zijn:
  - een afschrift van de opsluitingsfiche;
  - een afschrift van de vonnissen en arresten ;
  - een uittreksel uit het strafregister;in voorkomend geval:
  - de uiteenzetting van de feiten waarvoor de veroordeelde werd veroordeeld, (voor zover het OM dit heeft bezorgd⁵);
  - reeds genomen beslissingen door de directie Detentiebeheer (DDB).
- Indien **geen slachtofferinformatie in het GEJO** aanwezig is:
  - be vraagt de directeur de dienst slachtofferonthaal van de afdeling van het gerechtelijk arrondissement van de plaats van de definitieve uitspraak in eerste aanleg via het generieke mailadres;
  - doet de directeur eveneens navraag bij de griffie van de bevoegde strafuitvoeringsrechtbank naar het bestaan van een slachtofferfiche en/of slachtofferverklaring.

⁴ Let op, in een toekomstig koninklijk besluit ter uitvoering van de artikelen van de wet externe rechtspositie die betrekking hebben op de wijze waarop de slachtoffers kunnen vragen om te worden geïnformeerd, om te worden gehoord of om voorwaarden in hun belang te laten opleggen, wordt het onderscheid tussen slachtofferfiche en slachtofferverklaring verlaten en zal er enkel nog een "slachtofferfiche" worden opgesteld. In die "slachtofferfiche" zal alle voor de strafuitvoering relevante informatie zijn opgenomen. In dat koninklijk besluit worden de griffie van de strafuitvoeringsrechtbank en de bevoegde dienst van de gemeenschappen verplicht om die slachtofferfiche op te laden in het GEJO.

De 'oude' slachtofferfiches en slachtofferverklaringen (opgesteld in toepassing van het koninklijk besluit van 29 januari 2007 tot uitvoering van artikel 2, 6°, van de wet externe rechtspositie) blijven echter geldig. De definities van die resp. documenten waren volgens dat koninklijk besluit van 29 januari 2007 de volgende:

- *Slachtofferfiche*: document dat alle slachtoffergegevens bevat die relevant zijn voor de uitvoering van de straf. Het bevat ook een beschrijving van de voorwaarden die het slachtoffer in zijn belang wenst opgelegd te zien. De slachtofferfiche wordt opgesteld door de justitieassistent slachtofferonthaal en ondertekend door het slachtoffer.

- *Slachtofferverklaring*: document waarin het slachtoffer of zijn vertegenwoordiger kennis geeft van zijn wens om geïnformeerd en/of gehoord te worden in het kader van de strafuitvoering. Het slachtoffer kan in de slachtofferverklaring ofwel zelf voorwaarden formuleren die hij in zijn belang wenst opgelegd te zien ofwel vragen om dit te doen met tussenkomst van een justitieassistent slachtofferonthaal. De slachtofferverklaring moet minimaal de identificatiegegevens en de persoonlijke gegevens van het slachtoffer of van zijn vertegenwoordiger bevatten. De slachtofferverklaring wordt door het slachtoffer ondertekend.

⁵ De uiteenzetting van de feiten wordt enkel nog bezorgd door het openbaar ministerie indien de feiten niet duidelijk blijken uit het vonnis/arrest.

B. informeren van het slachtoffer

- in geval van een **eerste beslissing tot toekenning van een UV ter voorbereiding van de sociale re-integratie**

Indien uit de slachtofferinformatie blijkt dat het slachtoffer gevraagd heeft om op de hoogte gehouden te worden van de beslissingen inzake strafuitvoeringsmodaliteiten⁶, informeert de directeur het slachtoffer hetzij rechtstreeks, hetzij via de dienst slachtofferonthaal of via de aangewezen contactpersoon (advocaat of andere), afhankelijk van de wens van het slachtoffer, van de eerste beslissing tot toekenning van UV en van de eventuele voorwaarden die in het belang van het slachtoffer zijn opgelegd. Die informatie wordt zo snel mogelijk en in elk geval binnen 24 uur, via het snelst mogelijke, schriftelijke communicatiemiddel bezorgd. Hiervoor moeten de bijlagen 2a, 2b of 2c worden gebruikt.

- in geval van **voorlopige aanhouding**

Na een voorlopige aanhouding beslist de DDB over het verder verloop van de UV's en neemt een beslissing tot herroeping, schorsing of voorzetting van de UV's, of tot wijziging van de in het belang van het slachtoffer opgelegde voorwaarden. De directeur informeert het slachtoffer van deze beslissing hetzij rechtstreeks, hetzij via de dienst slachtofferonthaal of via de aangewezen contactpersoon (advocaat of andere), afhankelijk van de wens van het slachtoffer. Die beslissing wordt zo snel mogelijk en in elk geval binnen 24 uur, via het snelst mogelijke, schriftelijke communicatiemiddel meegedeeld. Hiervoor moeten, naar gelang van het geval, de bijlagen 3a, 3b of 3c worden gebruikt.

Deze instructies treden in werking op **1 september 2022**.

Voor **Rudy Van De Voorde**, directeur-generaal EPI, afwezig,

Zijn vervanger, **Séverine Delcomminette**
Regionaal directeur Zuid a.i.

⁶ De huidige slachtofferverklaring, die op termijn dus zal verdwijnen, voorziet dat dit per modaliteit moet worden aangeduid en voorziet niet in de mogelijkheid om 'UV met het oog op de voorbereiding van de sociale re-integratie' aan te vinken als een modaliteit waarover het slachtoffer wenst geïnformeerd te worden. Indien het slachtoffer in zijn slachtofferverklaring heeft aangevinkt dat hij wenst geïnformeerd te worden over 'alle' hieronder opgesomde modaliteiten, dient er van uitgegaan te worden dat het slachtoffer eveneens op de hoogte wil worden gebracht van de toekenning van een UV ter voorbereiding van de sociale re-integratie.

